

Longing for Harbour

Elke reis begint met uit huis gaan, de eerste stap zetten. Er is nog geen geschiedenis dan, maar die volgt onontkoombaar, bij elke volgende stap onmiskenbaar. Zo reist Orna Wertman door de wereld, niet argeloos, niet zonder geschiedenis. Hoe zou men kunnen zonder?

Dat zij niet zonder kan, of misschien zelfs niet wil, maakt zij vanaf de eerste pagina's van *Longing for Harbour* duidelijk in het naast elkaar plaatsen van zee-aanzichten en historische foto's van misschien wel de meest geschiedenis verhalende zee van het Oostelijk halfrond, de Middellandse. Met als laatste, in de eerste reeks, over twee bladen een foto van de terminal van de haven bij Haifa of Chej-fa (חיפה) of Heifa (حَيْفَا), naar gelang de taal die men spreekt.

Meteen daarna volgen bewerkingen van het boek *House* van Les Levine (1935) waarmee Orna Wertman haar stijlmotto afgeeft, de montage, de samenvoeging en sequentie van beelden om zo een andere of, zo men wil, een gedubbelde, betekenis te geven aan haar fotowerken. "Het zit immers niet in de aard van het beeld om de vraag naar de waarheid op te roepen", schrijft Martine Prange in haar boek *De Waarheidscrisis*, en van dat feit is Orna Wertman doordrongen. Want als het dan niet de waarheid kan zijn, die bevraagd wordt of aangeropen, laten de beelden dan op z'n minst een perspectief geven op wat mogelijk waar zou kunnen zijn.

En zo reist zij in het boek door naar het huis van haar ouders, verlaten als het is, juist voordat het gehele appartementsblok wordt gesloopt. Terwijl dat op zichzelf een gebeurtenis is waarover men kan treuren, de afbraak van de omgeving waar de ouders geleefd hebben, wordt het in het boek niet een trieste weergave daarvan. Het zijn verstilde beelden in de schoonheid van invallend licht en reflectie door oppervlakken, geen verdriet alleen, maar ook berusting en aanvaarding.

De daaropvolgende montages met foto's van uitgebrande auto's, uitgemergelde aarde en verspreide iele bomen met spandoeken, herinneren aan het muziekfestival in 2023, 7 oktober. De ingemonteerde spandoeken zijn subtiel want het zijn foto-opnamen van de achterkanten van dezelfde doeken, in een omkering om niet alleen deze doden te tonen die er vielen. Verdriet, geen berusting nog of aanvaarding.

Maar hoe zou men zonder kunnen? Troosteloosheid is het bij alles wat vervalst en verdwijnt, ook al weet men zich drijvend in de Dode Zee te vermaken met een mobiele telefoon; troosteloos te blijven is geen leven.

Van geschiedenis, van gebeurtenis, loskomen om de betekenis er van te tonen en terug de stap in huis te zetten, maar blijven verlangen naar een veilige haven ...

Breda, winter 2026,
Ad van Rosmalen (Étoile du Nord).